

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

2387

Vragen van het lid **Van den Hul** (PvdA) aan de Staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap over *een regionaal kwalitatief, dekkend en toegankelijk aanbod van voortgezet onderwijs in Zeeuws-Vlaanderen* (ingezonden 17 juli 2017).

Antwoord van Staatssecretaris **Dekker** (Onderwijs, Cultuur en Wetenschap) (ontvangen 25 juli 2017)

Vraag 1

Bent u bekend met het voornemen van de Inspectie van het Onderwijs om het Zwin College te Oostburg onder financieel toezicht te plaatsen?¹

Antwoord 1

Ja.

Vraag 2

In hoeverre houdt het voornemen om het Zwin College onder aangepast financieel toezicht te plaatsen verband met het dalende aantal leerlingen? Wat zijn de consequenties van het aangepaste financieel toezicht voor het Zwin College op korte en lange termijn?

Antwoord 2

Dalende leerlingenaantallen vertalen zich in dalende inkomsten. Besturen moeten hierop tijdig inspelen in hun bedrijfsvoering. Indien een bestuur op korte of middellange termijn de continuïteit en kwaliteit van het onderwijs niet meer kan garanderen, dan past de inspectie het financieel toezicht aan en vraagt het bestuur om een herstelplan. Dat plan moet duidelijk maken hoe het bestuur de continuïteit van het onderwijs voor zijn leerlingen waarborgt. De nadruk ligt hierbij voor de inspectie primair op de continuïteit van het onderwijs, niet op de continuïteit van het bestuur. Een bestuur kan er door ingrepen in slagen zelfstandig het onderwijs voort te zetten, kan dat bereiken door (vergaand) samen te werken of te fuseren met andere besturen, of kan zijn organisatie liquideren en ervoor zorgen dat andere besturen het onderwijs aan de leerlingen overnemen. In dat laatste geval heft een bestuur zichzelf op en zorgt voor een goede informatieoverdracht aan de andere

¹ Brief d.d. 13 juli 2017 gericht aan DG VO en persbericht «Ernstige zorgen over toekomst voortgezet onderwijs in Zeeuws-Vlaanderen»

besturen waar ouders kiezen de leerlingen in te schrijven. De inspectie toetst het plan op haalbaarheid en ziet toe op de adequate uitvoering ervan.

Vraag 3

Hoe verhoudt dit voornemen zich tot het advies, uitgebracht door een door u ingeschakelde adviseur? Bent u voornemens dit advies op te volgen? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 3

Het bedoelde advies komt erop neer dat het Zwin College bekostigd zou moeten worden alsof er 1.200 leerlingen zijn ingeschreven. In werkelijkheid zijn dat er nog geen 900. De onderbouwing is niet overtuigend; bovendien is het niet realistisch dat een school wordt bekostigd voor veel meer leerlingen dan er zijn ingeschreven. Andere scenario's, waarbij te denken valt aan bijvoorbeeld het maken van keuzes in het onderwijsaanbod van het Zwin, gekoppeld aan een efficiënte vorm van leerlingenvervoer, zijn niet of onvoldoende uitgewerkt.

Het advies is aanvankelijk door de inspectie afgewacht om te dienen als een mogelijk herstelplan voor onder meer het Zwin College. De inspectie heeft voorsnog geen houdbaar herstelplan ontvangen voor de continuïteit van het onderwijs.

De besturen en de adviseur zijn er door het ministerie bovendien herhaaldelijk op gewezen dat de plannen binnen de financiële kaders dienen te passen, en dat er meerdere goed onderbouwde scenario's gepresenteerd moesten worden. Daar voldoet het advies niet aan. Daarom is het goed dat de onderwijsbestuurders en de lokale overheden nu aan de slag gaan om die andere scenario's door te rekenen.

Vraag 4

Welke mening heeft u over de ontstane situatie voor het voortgezet onderwijs in Zeeuws-Vlaanderen en welk vervolg geeft u aan dit traject?

Antwoord 4

De situatie in Zeeuws-Vlaanderen is zorgelijk. Het is nodig dat er op korte termijn doortastend wordt gehandeld. De afgelopen jaren heeft OCW ondersteuning geboden aan de besturen in Zeeuws-Vlaanderen door onder meer de inzet van Onderwijsautoriteit Zeeland, verscheidene procesbegeleiders en accountmanagers leerlingendaling. Ook de inspectie heeft vanuit haar toezichthoudende taak hulp en expertise aangeboden.

Ik ben blij dat de besturen en de lokale overheden nu de handen ineenslaan en zich sterk maken voor een gezamenlijk plan dat de toekomst voor het voortgezet onderwijs in de regio moet waarborgen. Ik verwacht dat alle vier de besturen in de regio hieraan mee zullen werken. Binnen mijn rol en verantwoordelijkheid zal ik hierbij ondersteuning bieden. Ook de inspectie is daar binnen haar rol en verantwoordelijkheid toe bereid. Ik heb de betrokkenen in Zeeuws-Vlaanderen al laten weten dat ik de taskforce, die de komende weken en maanden bezig gaat om een plan te ontwikkelen, waar nodig en waar gewenst ondersteun. Medio oktober moet er een robuust plan liggen dat binnen de huidige financiële kaders een structurele oplossing voor de leerlingen in Zeeuws-Vlaanderen waarborgt. Aan dit plan moeten de vier Zeeuws-Vlaamse vo-besturen allemaal deelnemen.

Vraag 5

Bent u van mening dat de verregaande samenwerking tussen de scholen voor voortgezet onderwijs in Zeeuws-Vlaanderen, met inachtneming van de uitgebrachte adviezen, op ondersteuning van het Ministerie van OCW moeten kunnen rekenen? Zo ja, hoe? Zo nee, waarom niet en hoe ziet u het vervolg?

Antwoord 5

Zoals ik in het antwoord op de vorige vraag al heb uiteengezet, kunnen de Zeeuws-Vlaamse besturen bij hun gezamenlijke planvorming op mijn ondersteuning rekenen. Voor zover u met «de uitgebrachte adviezen» doelt op het advies dat u in vraag 3 noemt, heb ik al gezegd dat dat advies niet op mijn instemming kan rekenen, omdat dit niet voldoet aan mijn eis om met een structurele oplossing te komen binnen de huidige financiële kaders.

Daarbij vind ik het noodzakelijk dat bij het plan alle vo-besturen van Zeeuws-Vlaanderen betrokken zijn.

Vraag 6

Hoe verhoudt de ontstane situatie in Zeeuws-Vlaanderen zich tot het advies van de Onderwijsraad dat stelt dat het in de eerste plaats aan schoolbesturen is om door het maken van scherpe keuzes en door samenwerking met elkaar en met het middelbaar beroepsonderwijs en het bedrijfsleven een dekkend aanbod in stand te houden? Ziet u in de ontstane situatie en op basis van de uitgebrachte adviezen de noodzaak tot een maatwerkoplossing? Zo ja, hoe? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 6

Het is zeer zeker in de eerste plaats aan schoolbesturen om een dekkend onderwijsaanbod in een regio in stand te houden. Daarom ben ik ook blij met de inspanningen van de besturen om een plan te maken voor de regio. Het is mogelijk dat hierbij maatwerk in regelgeving nodig is. Het is onderdeel van mijn beleid dat besturen die met leerlingendaling te kampen hebben en tegen belemmeringen in regelgeving aanlopen, dit kunnen bespreken met mijn accountmanagers. Zo kan er bekeken worden of extra ruimte nodig is. Zeeuws-Vlaanderen heeft op deze manier ook op een aantal terreinen ruimte gekregen om in hun specifieke situatie het onderwijs goed te kunnen verzorgen. Zo hebben ze toestemming gekregen om onder voorwaarden een doorlopende leerlijn richting mbo niveau-3 vorm te geven zonder vmbo-examen (zie het afschrift van een brief hierover in de bijlage).²

Vraag 7

In hoeveel andere situaties is er in Nederland sprake van een vergelijkbare reisafstand en reistijd voor leerlingen zonder alternatief vergelijkbaar onderwijs in de nabije omgeving indien de leerlingen van het Zwin College genoodzaakt worden naar een school in Terneuzen te gaan?

Antwoord 7

Er is een handvol situaties in Nederland waarbij een school op zeer grote afstand van een volgende school staat. In een aantal gevallen gaat het om een school op een van de Waddeneilanden, en in een aantal gevallen om een school op het vasteland.

Vraag 8

Hoe ziet u de gewenste toekomstige situatie voor het voortgezet onderwijs in Zeeuws-Vlaanderen voor leerlingen en welke facetten neemt u in uw afweging mee?

Antwoord 8

Ik vind het van belang dat de leerlingen in Zeeuws-Vlaanderen toegang hebben tot goed onderwijs. De waarborgen hiervoor zijn vastgelegd in de Wet op het voortgezet onderwijs en de daaraan verbonden regelgeving. De behoeften van de leerlingen moeten centraal staan bij de inrichting van het onderwijsaanbod. De manier waarop het onderwijs institutioneel wordt vormgegeven moet daarop volgen. De manier waarop dat het beste kan gebeuren, bepalen de lokale belanghebbenden in overleg met de overheden.

Vraag 9

Bent u bereid op korte termijn in overleg met gemeenten en schoolbesturen te treden en gezamenlijk tot afspraken te komen over de toekomst van het voortgezet onderwijs in Zeeuws-Vlaanderen?

Antwoord 9

Mijn medewerkers zijn al geruime tijd in gesprek met deze partijen en er zijn ook al afspraken gemaakt over de manier waarop op korte termijn een plan gemaakt wordt voor het voortgezet onderwijs in Zeeuws-Vlaanderen. De partijen in de regio zijn nu aan zet om de samenwerking concreet vorm te

² Ter inzage gelegd bij het Centraal Informatiepunt Tweede Kamer.

geven en gezamenlijk met een plan te komen. Zoals ik hierboven ook al heb aangegeven, ondersteun ik deze planvorming vanuit mijn rol en verantwoordelijkheid. Als de betrokken partijen echt gezamenlijk optrekken, heb ik er vertrouwen in dat er een plan komt waardoor de Zeeuws-Vlaamse leerlingen nu en in de toekomst het onderwijs kunnen volgen waar ze recht op hebben.